

Ami kimaradt a kérdőívből

Tartalomjegyzék

Kutatási összefoglaló.....	1
Szabadsoros hozzászólások értékelése [126 hozzászólás].....	3
Részletes vélemények.....	6

Kutatási összefoglaló

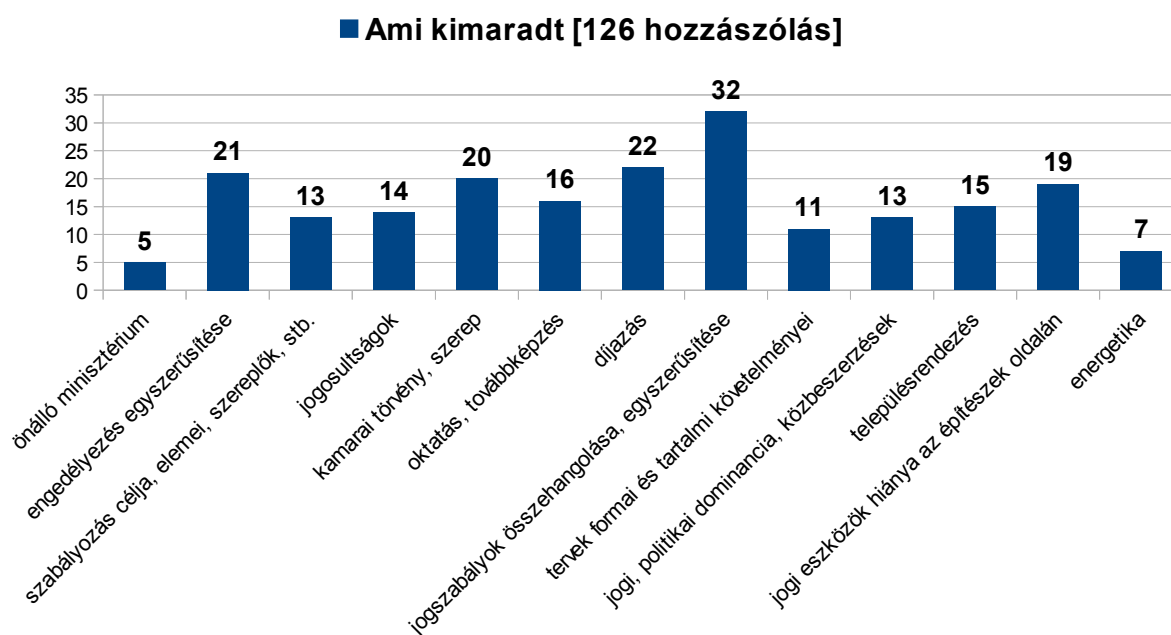
Az összefoglaló az epiteszforum.hu által indított „Építészet és építésügy” című, 2011.10.11 – 2011.12.12 közötti internetes, anonim közönségkutatás alapján készült. A kérdőívre a két hónap alatt összesen 252 válasz érkezett a szakmagyakorlók köréből. Az elemzést és értékelést Pásztor Erika Katalina DLA (epiteszforum.hu) végezte.

A kérdőívből kimaradt problémák feltérképezése sok szempontból tanulságos, kitapinthatók belőle azok az ügyek, amelyek a legtöbb szakmagyakorló számára akadályt jelentenek. Legtöbben a **szabályozási káoszt, a túlszabályozottságot, és az állandóan változó jogszabályi környezetet sérelmezik**, és egységesítést, összehangolást, egyszerűsítést szorgalmaznak ezen a téren. A másik legfontosabb problémakör a **tervezési díjakat** érinti. Az építészek szerint alacsonyok a tervezési díjak, és sokszor nem is fizetik ki őket. A megoldási javaslatok egyszerre szorgalmazzák egyfajta minimális tervezői díj meghatározását, másrészt a tervezők olyan – szabályozásba beépíthető - jogi eszközöket keresnek, amelyek megvédik őket a kijátszástól. A harmadik legkritikusabb pont az **egyre bürokratikusabb engedélyezési eljárások** ügye, amelyek amellet, hogy komoly idővesztést és gazdasági károkat okoznak, a megbízó-tervező bizalmi viszonyát is kikezdi. Az engedélyezési eljárásokban az egyszerűsítést az egyik elsőrendű feladatnak tekintik. Mindezek mellett a kamara érdekérvényesítési és érdekvédelmi szerepének megerősödését várják el, kiemelten fontosnak tartva azt, hogy a kamara – és az általa képviselt szakmaiság – a szabályozási folyamatban **vétójoggal** élhessen. A szakmagyakorlók igen **jelentős érdeksérülést szenvednek el az engedélyezést követő megvalósításból való kizárásuk, mellőzésük során**, és ennek visszaszorítása érdekében sürgetik a **használatbavételi engedély megadásához szükséges tervezői**

nyilatkozat törvényi előírását. Ugyanis a tervekhez képest nagyon sokszor egészen más valósul meg, miközben a terveket a tervezők írják alá, felelősséget ők vállalnak.

Az alábbi vélemények összesítéséből még további észrevételek tehetők. Az egyik az, hogy az építészet-építésügy számtalan súlyos problémával küzd, a tervezők maguk is bajban vannak, hogy a sok irritáló helyzetből melyiket emeljék ki. Éppen ezért **a 126 vélemény sokfelé szóródik** a pályázatok, közbeszerzések, díjazás, érdekképviselés, önálló minisztérium, engedélyezés, oktatás, továbbképzés, jogosultságok, stb. között, ami azt jelenti, hogy mindenütt olyan káosz és zűrzavar van, amely a szakmagyakorlókra – és rajtuk keresztül tulajdonképpen a megrendelőkre, illetve az építési folyamat valamennyi szereplőjére – fölöslegesen nagy terheket ró. Ezek a terhek konkrét gazdasági károkat okoznak, s teljesen fölöslegesen egyszerre lesz drágább és rosszabb minőségű a megvalósult projekt, **a túlszabályozottság és a bürokrácia együttes hatásának következtében az épített környezet minősége romlik**. Más oldalról viszont egy érdekes pszichológiai jelenség is megfigyelhető, miszerint a válaszadók a túlszabályozottság ellenére megoldásként helyenként újabb, még szigorúbb szabályozást tartanának kielégítőnek.

Szabadsoros hozzászólások értékelése [126 hozzászólás]

ábra 1. A kérdőívből kimaradt témák - a 126 szabadsoros vélemény tematikus csoportosítása

Az alábbiakban azokat a megjegyzéseket összegezzük, amelyeket a kérdőívet kitöltők a teljes kérdéssor utáni szabad soros rovatba írtak, mint fontos témák – amelyek kimaradtak a kérdőívől. A 252 válaszadó ~50%-ának hozzászólásai tehát azokat a felvetéseket tartalmazzák, amelyeket a szakmagyakorlók kiemelten fontosnak tartanak az építészet- és építésügy kapcsán, de amelyeket nem érintettünk a kutatás során. A beérkezett 126 véleményt tematikus csoportokba rendeztük, hogy fel lehessen térképezni azokat a kritikus pontokat, amelyek a legfontosabbak a szakmagyakorlók számára. A fenti grafikonból látható, hogy 32-en [25%] a jogszabályok sürgős **összehangolásának** szükségességét, a **túlbonyolítottság** megszüntetését emelték ki. Többen szóvá tették az egyszerűsítés igénye mellett a **hozzáférhetőséget** is, valamint azt, hogy a jelenleg oly gyorsan változó jogszabályi környezet a **jogbiztonság** ellen hat. *„Az átláthatatlan jogszabályi környezet nem kizárt, hogy a valóságtól teljesen eltávolodott minisztériumi gárda megfelelési kényszerének a szüleményei. A kamarai, szakmai érvek eben a környezetben süket fülekre találnak.”* [...] *„Az építésüggyel kapcsolatos összes törvényt egységesíteni, leegyszerűsíteni, átláthatóvá tenni.”*

A szakmagyakorlók számára az alacsony tervezési díjak is igen nagy problémát jelentenek. 22 [17%] véleményben tettek említést arról, hogy a **díjszabásra** célszerű lenne valamilyen megoldást találni. *„Fontos lenne rendezni a tervezési díjakat. Minimum díjszabást kellene meghatározni. A kifizetett tervezési díjakról az engedélyezési illetve használatbavételi eljárás során igazolást kelljen benyújtani. Ezzel a végtelenbe nyújtott tartozásoknak lehetne véget vetni, illetve fehéredne a pénzforgalom.”* Többen javasolták, hogy a **használatbavételi engedélyhez** szükséges tervezői aláírás megkövetelése sokat segítene a díjfizetési morálon. 21-en [16%] panaszolták, hogy az engedélyezési eljárás túlságosan bürokratikus, feltétlenül egyszerűsíteni kell rajta. *„A különféle ürüggyekkel [...] évekre nyúló engedélyeztetési folyamatban a tervező/építető jogainak figyelembe vétele/következetes érvényesítése. Egy építési engedélyt persze 1 cm építménymagasság-túllépéssel sem adnak ki (ami nem meglepő), de a több hónapos (éves!) csúszások (ez akár 500% határidő túllépés!) teljesen általánosak.”*

19 véleményben [15%] tették szóvá, hogy nincsenek megfelelő, a tervezők érdekérvényesítését szolgáló jogi eszközök, és a **tervezői jogok folyamatosan sérülnek**. Sokan szóvá teszik a **kiviteli tervek** jelentőségét a megvalósításban, amelyek a tervező beleegyezése nélküli változtatások miatt rendre eltérnek az eredeti, engedélyezett tervektől. Miközben a szabályozás a felelősséget a tervezőre tolja, ő tulajdonképpen tehetetlen és védtelen. *„Az építészek helyzetét rendezni kell a használatbavételig tartó teljes folyamatban, valamint erősíteni kell pozíciójukat a megvalósítási szakaszban. [...] az építész nem csak a tervekért felel, hanem a megvalósításban is komoly szerepe*

(bonyolító, koordináló, ellenőrző feladatok), felelőssége van. [...] A mai szabályozás szerint a tervező kezében nincs (jogsabályi) eszköz, hogy hatással legyen a megvalósulás folyamatára (pl. a műszaki ellenőrnek is nagyobb a befolyása). Ki kell mondani, rögzíteni kell, hogy egy épület nem csak műszaki paraméterekkel jellemezhető, hanem az összkép, építészeti gondolat, építészeti koherencia a meghatározó. Ezek a fogalmak a mai rendszerből száműzve vannak, és a megvalósítás résztvevői pillanatok alatt szétverik az egységes, erős építészeti koncepciót, mivel annak összefüggéseit nem látják, nem értik. Az építész, aki megfogalmazta ezt az egységet, átlátja az összefüggéseket, a partvonalról kiabál, és keserűen tapasztalja, hogy itt neki nem osztottak lapot.”

20-an [~16%] említették, hogy a **kamarának** nagyobb szerepet kell kapnia a jogszabályok alakításában, többek szerint **vétőjogot** kellene kapnia, és úgy vélik, hogy újra kell gondolni a kamarai törvényt, a kamara közéleti szerepvállalását és kompetenciáit. „A kamarai rendszer szabályozása: valódi érdekképviselő legyen, ne csak adminisztratív szerv, ha ez nem valósul meg - ne legyen kötelező a tagság.”

16-an [12%] tartották fontosnak, hogy kiemeljék az **oktatással, továbbképzéssel** kapcsolatos kérdéseket, az alapfokú vizuális neveléstől a szakképzésen és az ügyintézők felkészültségét biztosító képzéseken keresztül egészen az egyetemi képzésig és a kötelező kreditpontos kamarai képzésekig bezárólag a teljes oktatási rendszer átgondolását, a színvonal emelését szorgalmazzák. Többek az építészképzésben a **gyakorlati képzés hiányát** rótták fel, illetve a kötelező kamarai kreditpontos továbbképzések rendszerét kérdőjelezték meg. „Megszüntetendő az ún. kötelező továbbképzés rendszere, még akkor is, ha ez egyeseknek megélhetést jelent.”

15-en hiányolták a kutatásban a **településrendezéssel**, urbanisztikával kapcsolatos tervezési problémák feltárását. „A kérdőív nem igazán érintette a településrendezési kérdéseket, amelyben megfogalmazott szabályok alapvető hatással vannak a települések építészeti megjelenésére.” Volt, aki megjegyezte, hogy a kérdőívet kitöltők tevékenységét megjelölő listából is hiányzott ez a terület. „Elsőként említeném, hogy szerettem volna a településtervező / településmérnök / várostervező akármelyik opciót kiválasztani [...], de megint belefutottunk az építész/szakági tervező nomenklatúrába...”

14-en [11%] kifogásolták a **tervezési jogosultságok** rendszerében kialakult fragmentáltságot és ennek korrigálását sürgetik. „Rettenetesen szétagolttá lettek a tervezési és kivitelezési jogosultságok, szinte már egy szög beveréséhez is szaktervező és szegező szakkivitelező szükséges.”

A **tervek formai és tartalmi követelményei** is túlbonyolítottak, tele olyan munkarészekkel, amelyek tulajdonképpen felesleges költségnövelő tényezők. 11-en vélik úgy, hogy ezeket a követelményeket újra kell gondolni és egyszerűsíteni kell. *„Tűzvédelmi, energetikai, kéményseprő és akadálymentesítési előírások sokszor felesleges túlszabályozása olyan többletterheket ró a befektetőkre, amelyek semmiképpen sem szolgálják az épített környezet minőségi javulását! [...] Építészeti tervek műszaki leírásának felesleges sok száz oldalának megsokszorozódása, a tervlapok számának változatlansága mellett nem emelte az építészeti minőséget az elmúlt évtizedben sem, így talán át kellene gondolni annak feleslegességét.”*

Viszonylag kevesen [5] említették, hogy **önálló minisztériumra** lenne szükség ahhoz, hogy a jelenlegi kaotikus szabályozási viszonyok között rendet lehessen teremteni.

13-an [10%] a szabályalkotási folyamat lényegére való rákérdezést hiányolták a kérdőívben. Úgy vélik, hogy először az elvi kereteket (célokat és eszközöket) kell meghatározni, és ennek hiányát róják fel. *„A szabályozás célja, a szabályozni kívánt elemek meghatározása, ebben kortárs urbanisztika alkalmazása, új szabályozást készítő köre, új szabályozás létrehozásának forrása, gyakorlatilag minden.”* S valóban, ha nem a jelenlegi rendszert akarjuk toldozni-foldozni, ha mindent előlről, *tabula rasa* szeretnénk kezdeni, akkor ezeket a kérdéseket kell először megválaszolni.

7-en hiányolták az **épületek energia felhasználásával** kapcsolatos kérdések felvetését is. *„Az új energetikai „elvárások”, kérések kielégítése már új szerkezetek, anyagok használatát igényli. Ezek teljesen kimaradtak az eddigi szabályozásból.”*

13-an [10%] a szakma politikai és nem utolsósorban jogi alávetettségét, a különböző **pályázatok, közbeszerzések** során tapasztalt anomáliákat emelték ki. *„Nem lehet az építészeket hibáztatni azokért a torz városfejlődési folyamatokért, aminek a helyi politika által diktált (kikényszerített) szabályozási tervek biztosítanak kereteket.”* [...] *„A közbeszerzések gyalázatosak, ki vagyunk szolgáltatva a jogász hiénáknak.”*

Részletes vélemények

1. Építési minisztérium
2. Összességében átalakítanám a jelenlegi rendszert. 2000 m² alatt az engedélyeket az építészek adnák ki, egyeztetési kötelezettséggel a szomszédok felé. Az engedélyt csak főépítési, vagy tervtanácsi jóváhagyással lehetne kiadni. Az engedélyt csak bíróságon lehetne megtámadni. Minden építész ismeri és köteles betartani a jogszabályokat, míg az engedélyező hatóság emberei nem is rendelkeznek tervezői jogosultsággal, sok esetben nem is értik, mi szerepel a terveken. Semmilyen felelősséget nem viselnek, ellentétben az építészekkel. Ha egy orvosnak nem kell semmilyen hatóság ahhoz, hogy egy beteg életéről döntsön, akkor miért is kéne hatósági engedély egy családi ház építéséhez. Felesleges, lassú és pazarló rendszer a mai, amin csak az egyszerűsítéssel lehet segíteni.
3. A szabályozás célja, szabályozni kívánt elemek meghatározása, ebben kortárs urbanisztika alkalmazása, új szabályozást készítő köre, új szabályozás létrehozásának forrása, gyakorlatilag minden. Gratulálok...
4. Szakhatóságok szerepe, OTÉK-al párhuzamos egyéb jogi szabályozások egymással és az OTÉK-al történő összehangolása (37/2007 ÖTM, 191/2009, 193/2009, OTSZ stb.) hatóságok egyedi jogértelmezésének problémája és ennek kezelése. Pl. a németeknél évente adnak ki gyakorlati példagyűjteményt és az abban szereplő jogértelmezés kötelező minden hatóság részére. A hatóságok határidő be nem tartásának nincs jogkövetkezménye. Közművek és közműszolgáltatók kis-királysága az engedélyezésben, adatszolgáltatási kötelezettségük be nem tartása, nehézsége.
5. - tervezői jogosultságok kérdésköre
- tervezői jogosultságok visszavonása (bizonyos szakmai hibák alapján)
- kötelező kamarai tagság kérdésköre
6. Az engedélyezési eljárás folyamatának gyorsítása, átláthatóbbá tétele és kommunikációs és webes fejlesztése.
7. Kamara feladatköre, kamarai jogosultság szükségessége. Ezzel kapcsolatban az építészet és a design szakmák érdekképviselete, különös tekintettel a díjakra. Szakmaetikai kérdések - miért lehet ma egy 2 milliárdos beruházást 5 millió forint tervezői díjért elvinni?

Generálban!

8. Oktatás racionalizálása - tervező építészek számának maximalizálása, rajzoló, szerkesztők képzésének emelése. Fiatal tervezők helyzetbe hozásának problémája - hogyan kaphat lehetőséget?
9. Kamara szolgáltatásainak elemzése - én kamarai tag vagyok és semmit nem kapok az éves díjért - kamarai tagnak pl. Angliában presztízs lenni, és kap a tag privilégiumokat (pályázatok, amiket csak kamarai tagok vehetnek ki, ők értesülnek róluk, szabályozásról infó, mindig naprakész képzések, nem plusz pénzért, csomópont gyűjtemény, mely halad a technológia fejlődéssel, hogy ne tervezz szart! stb.)
10. Árképzés - hogyan ne ígérjünk alá a másoknak és kigondolni, hogyan lehetne a díjszabást érvényesíteni.
11. A baj az, hogy a szakmának nincs konszenzuson alapuló szakmagyakorlási elvrendszere, nincs ennek kívánatos modellje, mert minden építész más és más, autonóm alkotó (szerencsés esetben) és nincs empatikus állami érdekképviselője sem, mert társadalmilag egyre jelentéktelenebbnek ítéltetett. A bajok feltárására már több kísérlet történt (pl. TÖBBÉK konzultációsorozat), de a sírás-rívás sosem volt képes konkrét rövid akciótervvé alakulni a fentiek miatt. Véleményem szerint, valami csoda folytán egyszer egy olyan embernek kellene szakmánkból politikai hatalmi helyzetbe kerülnie, ki rendíthetetlen és valóban tájékozott, nem megélhetési politikus, szakmagyakorló. Egy ember, aki nem felfele hanem lefele tekint, szakmaszeretetéből élő demokratikus alkat. Csak egy ember kell!
12. 5 évenkénti ponthajhászás helyett, érdemi megoldást találni a minőség minimumának mérésére a szakmában, és ennek betartatását megoldani (zsűrivel/jogosultság, stb. ezzel tartozunk a megbízóknak és a köznek is...
13. Az építési jogszabályok összehangolása szükséges. Nincs építésüggyel foglalkozó jogalkotó csúcsszervezet, és ez meg is látszik a szabályozások terjedelmes, rendezetlen, fogalomzavaros tengerén. Ma egy építési engedélyezési tervdokumentációban terjedelmesebb a kitöltendő és mellékelendő nyomtatványok, nyilatkozatok mennyisége, mint maga a tervlapoké.

14. Tervek tartalmi és formai követelményei > egyértelmű szabványok a minimális tartalomra és elvárt formára. Engedélyköteles/nem engedélyköteles munkák viszonya.
15. Önkormányzatok és egyéb Hatóságok előzetes véleményének vagy konzultációjának ÍRÁSBAN történő rögzítéséről, mert mostanság ők mossák kezeiket és nem vállalnak felelősséget azért, amit az eljárás során mondanak, vagy kérnek.
16. Fontos lenne rendezni a tervezési díjakat. Minimum díjszabást kellene meghatározni. A kifizetett tervezési díjakról az engedélyezési illetve használatbavételi eljárás során igazolást kelljen benyújtani. Ezzel a végtelenbe nyújtott tartozásoknak lehetne véget vetni, illetve fehéredne a pénzforgalom. Újraszabályoznám a jogosultság kérdését: sokszorosára emelném a tagdíjat, cserébe nem személyek, hanem irodák akkreditálhatnák magukat. Ezzel szabályozni lehetne a piacot, hogy az elsősorban főállású tervezők juthassanak munkához, ne pedig a más főállás mellett, feketén, adózást megkerülve működők.
17. Az építészeti tevékenységet megfojtja a bürokrácia. A tervezői felelősséghez valós kompetenciát kellene adni!
18. Az átláthatatlan jogszabályi környezet, nem kizárt, hogy a valóságtól teljesen eltávolodott minisztériumi gárda megfelelési kényszerének a szüleményei. A kamarai, szakmai érvek eben a környezetben süket fülekre találnak.
19. Nem lehet az építészeket hibáztatni azokért a torz városfejlődési folyamatokért, aminek a helyi politika által diktált (kikényszerített) szabályozási tervek biztosítanak kereteket. Ezek a folyamatok a laikusok számára teljesen érthetetlenek, átláthatatlanok.
20. A főépítész és a főmérnök státusza mellett a főkertész státusz szabályozása.
21. Ez a lista közelítene a végtelen számú problémák megemlítéséhez... Remélem egyszer közelebb jutunk egy normálisabb szakma-műveléshez. Erősebb kamarai kontroll a tervezési díjak kapcsán, a minőség és ne árverseny döntse el a munkák sorsát.
22. A kérdőív a hazai rendszerből indul ki, ahogy ezt tette korábbi, az építészképzésre

vonatkozó felmérésük is. Így a válaszok is arra irányítottak, hogy milyen módon foltozgassuk a meglévő struktúrát, fel sem merül, hogy az alapoknál van a baj.

23. Sajnálatos, hogy ezt a felmérést nem a szakmát képviselő szervezet, a szakmagyakorlók közössége hanem a média készíti, utóbbtól ugyanakkor dicséretes, hogy foglalkozik ezekkel a szakmát érintő komoly kérdésekkel.
24. Az EU-s források tervezetetésének körülményeit javítani kellene. Be kellene vezetni a kétfordulós pályáztatást, ahol is az első körben sokan kapnának forrást tervezetetésre (nem csak építészetire), majd a második körben az egyenlő feltételekkel kidolgozott tervek közül lehetne választani. Jelenleg kiforratlan koncepciókat kell végtelenül rövid idő alatt tételes költségvetés kiírási szintig kidolgozni, ami csak rossz következményekkel járhat, minden területen.
25. Engedélyezési eljárások egyszerűsítése, OTSZ legújabb módosításai. Erősebb, az építészek érdekeit jobban képviselő, igazi kamara, önkéntes tagsággal, Kamarai befolyás a jogalkotásba. Vizuális nevelés, finanszírozási pályázatoknál tapasztalható korrupció. Ésszerűbb szakhatósági közreműködés az engedélyezési eljárásokban (pl. bányakapitányság illetékessége egy egyszerű alapozási munkánál, stb.).
26. Nagyon jó a kezdeményezés!
27. A kérdőív nem igazán érintette a településrendezési kérdéseket, amelyben megfogalmazott szabályok alapvető hatással vannak a települések építészeti megjelenésére.
28. A magyar egységes építészmérnöki oktatást meg kell szüntetni, és minimum 3 különböző jogi környezetet és a valós építőipari szakágnak megfelelő rendszert kell létrehozni az oktatásban, az oktatást is szabályozó külön kamarákkal. Az egyetemek kezéből ki kell venni az oktatás szervezését, azoknak csupán befogadó szervezeteknek kell lenniük. Az angol oktatási rendszer alapján:
 1. Építész (nem kell mellé semmilyen kiegészítő szó) (lásd: Architect – RIBA)
 2. Építészeti technológus / technikus (lásd: Architectural Technologist – CIAT)
 3. Szerkezettervező mérnök (Structural Engineer) - mindhárom szinten BA/BSC; MA/MSC; DLA/PHD képzési szintekkel.

29. A hangsúlyt a szakma megtanítására kell áthelyezni, nem a korszerűtlen egyetemi karok szintén korszerűtlen életben tartására. Nem általános műveltséget és közismeretet, hanem a szakma gyakorlását kell megtanítani.
30. Minimálisan alkalmazható tervezői díj számítása! Kamarai kizárás legyen a minimális alatt szerződők sorsa! A kötelező kreditpontok gyűjtésének újragondolása, értelme - kinek jó, kinek üzlet ez a rendszer? Mit profitálunk belőle? Anyaggyártók szponzorációja kérdéskör. A tervező, mint jutalékos foglalkoztatott? Az építészet társadalmi szerepe, hatásai. Az udvari szállítók kiváltságainak jogszerűsége.
31. Egyre több jogosultságot elvesznek az építésztől, amelyet ettől fogva szakági tervezővel kell megcsináltatni, súlyos százezrekért. Pl: tűzvédelmi tervező (tűzvédelem), akadálymentes szakmérnök (akadálymentesítési munkarész), gépész tervező (hőtechnikai méretezés), ezeket a munkarészeket ma már csak szaktervező készítheti, az épület méretétől, funkciójától függetlenül. Véleményem szerint az építészek (a kamara) lobbijereje igen csekély. Egy vegyész mérnökből átképzett akadálymentesítési szakmérnök miért ért jobban pl. az akadálymentes rámpa méretezéséhez, mint egy építész? Bizonyos méret, funkció vagy beépített elektromos vagy gépészeti teljesítmény esetén a rendelet előírja kiviteli terv készítését: statikai, gépészeti ill. elektromos kiviteli terv készítését, DE építészeti kiviteli tervet az esetek jó részében nem kell készíteni. Ez igen helytelen, mutatja az építészeti tervezési, az építészeti terv fontosságát, elismertségét, lásd az építészek lobbijereje.
32. A kamara szerepe, működése. Miért van az, hogy egy érdekvédelmi induló szervezet hivattá vált. Miért kell egy kezdő építésznek jogosultsági vizsga, amikor államilag elismerték, hogy megtanulta a leckét. Egyáltalán ebben a formában szükséges-e a kamara?
33. Munkát kellene biztosítani, mert az irodák és az önálló tervezők egyaránt munka nélkül tengődnek. A közbeszerzések gyalázatosak, ki vagyunk szolgáltatva a jogász hiénáknak.
34. Ismételten ajánlom Bodonyi Csaba Balatonfüreden elmondott : Az építészeti szakma alulnézetből c. Tankönyv értékű írását.
35. Önálló Nemzeti Építésügyi és Városfejlesztési Minisztériumot, Állami Építésügyi Hivatalt,

Nemzeti Közmunkatanácsot.

36. Ez így nem a legszerencsésebb volt, de ha már ezeket kérdezték, akkor ezekre válaszoltam. A válaszlehetőségek is sok helyütt célzatosak voltak (szerencsésebbek a több fokozatú egyetérték/nem értek egyet skálák). Illetve, ha komolyan akarjuk venni az ilyesfajta kutatásokat, akkor ez így hosszú. Több részre bontva, az indító kérdőívvel a főbb kérdésköröket tisztázva lehetett volna megalapozni (brain-storming jellegű résszel, de alapvetően már azt is alaposan szervezve). Ha szükséges, a problémaeltár-vázlatomat is el tudom küldeni, de most nem merek kilépni erről a lapról, mert akkor egy másfél órás munkát veszélyeztetnék.
37. Tagozati vélemény: főkertészi rendszer, tájépítész tervellenőri és műszaki ellenőri jogosultságok, szabadtér-tervezési jogosultság, közbeszerzési kérdések. Az építészek helyzetét rendezni kell a használatbavételig tartó teljes folyamatban, valamint erősíteni kell pozíciójukat a megvalósítási szakaszban. Követni kell a háború előtt hazánkban és ma a nyugati országokban létező gyakorlatot, miszerint az építész nem csak a tervekért felel, hanem a megvalósításban is komoly szerepe (bonyolító, koordináló, ellenőrző feladatok), felelőssége van. Azért, hogy a megbízó szerint meghatározott, terven rögzített program tartalom szerint valósuljon meg a projekt. Mai szabályozás szerint a tervező kezében nincs (jogszabályi) eszköz, hogy hatással legyen a megvalósulás folyamatára (pl. a műszaki ellenőrnek is nagyobb a befolyása). Ki kell mondani, rögzíteni kell, hogy egy épület nem csak műszaki paraméterekkel jellemezhető, hanem az összkép, építészeti gondolat, építészeti koherencia a meghatározó. Ezek a fogalmak a mai rendszerből száműzve vannak, és a megvalósítás résztvevői pillanatok alatt szétverik az egységes, erős építészeti koncepciót, mivel annak összefüggéseit nem látják, nem értik. Az építész, aki megfogalmazta ezt az egységet, átlátja az összefüggéseket, a partvonalról kiabál, és keserűen tapasztalja, hogy itt neki nem osztottak lapot. Mindez, valamint a jogszabályi, adminisztratív környezet arra kényszeríti az építészeket, hogy önvédelmi reakcióból a terveket túldolgozzák, bástyaként bemerevített terveket szülnenek irdatlan sok munkával, ami sok esetben végeredményképpen teljesen elpazarolt, felesleg erőfeszítésnek bizonyul.
38. A KVSZ-eket és egyéb városi szabályozásokat jelenleg építészethez, városi élethez, összképhez, fejlődéshez nem értő „szakemberek” készítik. Ezen kellene változtatni. Egy rossz területi szabályozás fél évszázadokra elront egy városi területet.

39. Az engedélytől eltérő súlyos csalásokkal operáló építkezéseket nagyon komolyan kellene büntetni és minden esetben visszabontatni. Amíg bárki bármit felépíthet pár százezer forintos bírságokkal, addig nem lehet rendet tenni.
40. Táj- és kertépítész műszaki ellenőr
41. Gyakorló mérnököket a vidékfejlesztésbe, közgazdászok, pénzügyesek, minőségirányítók stb. és managerek mellé, időnként helyettük :)
42. Főkertészi rendszer, tájépítész tervellenőri és műszaki ellenőri jogosultságok, szabadterv-tervezési jogosultság, közbeszerzési kérdései.
43. A különféle ürüggyekkel (pl. pont a zsűri miatt) évekre nyúló engedélyeztetési folyamatban a tervező/építtető jogainak figyelembe vétele/következetes érvényesítése. Egy építési engedélyt persze 1 cm építménymagasság-túllépéssel sem adnak ki (ami nem meglepő), de a több hónapos (éves!) csúszások (ez akár 500% határidő túllépés!) teljesen általánosak. Ebben persze az opportunista tervezői mentalitás is szerepet játszik. Papíron persze mindig a tervező a felelős. Az építészkamara bornírt hozzáállása és teljes működésképtelensége, a nagy ügyekben tanúsított gerinctelen magatartás (vö. Nemzeti Színház-pályázat), ennek kompenzálása a saját tagság irányába történő keménykedéssel, illetve a több helyen tetten érhető teljesen anakronisztikus mentalitás (pl. az egykori tervezői minimál díjak, a tervtanácsok működtetése mind a céh-jellegű működés példái), a kötelező továbbképzés (ami gyakorlatilag termékbemutatókká silányult), a kötelező kamarai tagsághoz kötése (amivel az összes építész zsarolhatóvá válik). Pocsék a helyzet!
44. Építési hatóságok dolgozóinál a tervezés összeférhetetlen kellene legyen, mint azt egyes útügyi hatóságnál ezt nemrég bevezették. A kötelező tűzvédelmi szakértői közreműködés eltörlése.
45. A kiegészítő szövegekben utaltam azokra a problémákra, amelyek az adott kérdéssel összefüggenek, de talán a jogalkotás folyamatát kellene megvizsgálni. Az adott jogszabályok ugyanis olyan környezetben születnek, amelyben nem is születhet jobb. A szakmaiság képviselője több szinten hiányzik, és a szakma sem képes a saját képviselőjét

széles konszenzusra alapozni, ilyenre ugyanis a kamara sem törekszik, lévén rendkívül fáradságos feladat ez. Hozzáteszem persze azt is, hogy a tagság alapvetően etatista, tehát a megoldásokat fentről várja el, és a konszenzus teremtésben nem kíván részt venni. Ezért alapvetően az ilyen és ehhez hasonló kezdeményezésekkel és komplex módszertannal a részvételi-, párbeszéd- és kezdeményezéskultúránk fejlesztésébe kell nagy energiákat fektetni. Az ügyek képviselete csak nagyobb felkészültséggel és szélesebb konszenzussal képzelhető el.

46. Vizuális nevelés gyermek- és felnőttkorban. Építészeti tervezés és közbeszerzés, nyílt és meghívásos pályázatok erősítése a megfelelő szakmai minőség érdekében.

47. A városfejlesztés módszereit kellene átalakítani, és ehhez a jogrendszert is hozzáalakítani.

48. Hát egy sokkal erősebb Kamara...

49. A beruházások komplex tervezése, mérnöki-közgazdasági szempontok kötelező érvényesítése a programalkotásban, a beruházási programok előzetes jóváhagyása. Az építéshatósági munka miért nem állami feladat, hivatal? Mi köze a politikusoknak a törvények betartásához? Az engedélyezési eljárás a kiviteli tervig tartson. Az 1:100 léptékű tervek ne keletkeztessenek építési jogot, de ne is legyen készítésük után felesleges szakhatósági matatás. A kiviteli terv rangjának helyreállítása, a tervek hatósági ellenőrzése, valódi építési hatóság felállítása, nem maradékelv szerint, és minden szakágra kiterjedően. A közműszolgáltatók és szakhatóságok pallosjogának megszüntetése, árumegállító jogukat a megfelelő fázisra és a szükséges mértékűre való csökkentésével. A kontraproduktív várostervezés teljes újragondolása. Egy szuszra ennyi, jó éjt. A kezdeményezés zseniális, csit. :)

50. Csak például:

1. kamarai törvény újragondolása;
2. az építészeti verseny tervpályázaton kívüli formái,
3. a parttalan tervezési jogosultság, (ha már Magyarországon megszűnt a szerzett jogok intézménye...),
4. a dömpingáron tervezés törvényi tilalma, stb.

51. Kiviteli terv készítése, tűzvédelmi szakértő bevonása, tervezői díjak következetes alkalmazása.
52. - Utólag felmerülő értelmezési/alkalmazási kérdésekben állásfoglalást adó szerv kijelölése.
- Szakhatóságok (pl. tűzoltóság) és egyéb engedélyező szervezetek (pl. kéményseprők) (jog)szabály alkotási tevékenységébe való beavatkozásának lehetősége pl. Építész Kamara által.
 - Egyszerű feladat lenne az építésüggyel kapcsolatos országos előírások összefogott dokumentum(ok)ban – pl. szakterületenként - államilag történő kiadása, akár csupán a világhálón...
 - A szakmai oktatás felülvizsgálata: talán specifikusabb, több szakos képzés (kevesebb tervező, több felkészültebb projektszervező, kivitelező, stb.)
53. Az építészet sorsa szorosan össze van láncolva a gazdasággal, ezen keresztül a politikával. Csak úgy az építészetet, mint művészetet nem lehet gyakorolni a kert végében. Ezért érzem fontosnak, hogy a kamara, az önkormányzatok sok-sok kis pályázattal adjanak megjelenési, alkotási lehetőséget a fiataloknak. A fiataloknak nincs gyakorlási, megjelenési helye. De ugyanígy szükség lenne stílus-gyakorlati pályázatokra is, ahol nem kötelező (?) a mai trend szerint tervezni (döbbenetesen egyhangúak a pályázaton nyertes épületek - ezt úgy nevezik). Természetesen, ha van erre igény! Át kellene gondolni, hány építészre van szükség ebben az országban. Jelenleg túl sokan vagyunk, és az jut munkához, aki gyorsan, olcsón, lelkiismeret nélkül tervez...
54. A különféle tervfajták alaki és tartalmi követelményeit - illetve azok minimumát (ide értve a terv valamennyi szakági tervfejezetét és egyéb tartozékait). Különösen fontos lenne ez a belsőépítészeti tervezésnél - ahol elképesztően színvonalatlan munkáért vesznek fel egyesek - de sajnos nincsenek kevesen - tervezési díjat. Szintén határozottan szabályozni kell a külföldön és/vagy külföldiek által elkészített tervek hazai „adaptációjának” feltételrendszerét. Tiltani felesleges, mert ez már gyakorlat. Nagyon nagyon rosszul működő gyakorlat.
55. 1.) Drasztikusan, a jelenlegi mennyiség 10%-a alá (!!!) kellene csökkenteni az építésügyet szabályozó jogszabályok, rendeletek stb. mennyiségét - tehát a csökkentés, tömörítés nem csak és nem is elsősorban az OTÉK-ot kell, hogy érintse, hanem különösképpen az egyéb

szabályozásokat (pl. kéményseprő, tűzvédelem, építési tevékenységgel kapcsolatos előírások). Meg kell szüntetni a tervezőkre (de az építetőkre és kivitelezőkre is) nézve felesleges terheket jelentő „kötelező papírgyártást”, pl. építési hulladék tervlap, munkavédelmi leírások és tervek, stb.).

2.) Tűrhetetlen a szabályozások állandó változtatása, ezek nyomon követése a tervezők számára rendkívüli terheket jelent(ene), a gyakorlatban megoldhatatlan.

3.) Jelentősen egyszerűsíteni kell az építési engedélyezési eljárást és a dokumentáció tartalmát, ill. jelentősen kiterjeszteni az egyszerűsített engedélyezési eljárás alkalmazási körét. Továbbá szélesítendő az egyáltalán nem engedélyköteles beavatkozások köre is (a „bejelentést” pedig, mint értelmetlen ügyfajtát, meg kell szüntetni).

4.) Megszüntetendő az ún. kötelező továbbképzés rendszere, még akkor is, ha ez egyeseknek megélhetést jelent.

5.) A szakmai szervezeteknek (kamarák, egyetemek stb.) legyen vétőjoguk a szakmagyakorlókat érintő törvények, jogszabályok esetében, ill. kötelező legyen a széleskörű szakmai konzultáció minden ilyen esetben. Elfogadhatatlan a jelenlegi gyakorlat - nem csak az építésügy területén persze -, hogy a kormányzat diktátumszerűen, a hozzáértők és érintettek megkérdezése nélkül alkot törvényeket, rendeleteket.

56. Az építész tervezői jogok folyamatosan sérülnek. Minden más szakág, lobbis erősebb nálunk... Miért nem csinálhatunk tűzvédelmi műleírást, hiszen tanultuk hogy kell? Tüzes lobbis erősebb... Miért nem hőtechnikázhatunk, hiszen tanultuk hogy kell? Gépész-szakértő- oktató lobbis erősebb, stb... Miért nem kell építész terv a rendeltetés módosításhoz? Így csak a korrupció nő, senki nem tud semmit (önkori, ántsz, tulaj) és hihetetlen rossz éttermek, boltok, irodák születnek... Az „önkormányzati dolgozók” szakmai színvonala általában borzasztóan alacsony...

57. A közbeszerzések szabályai kontraproduktívak, nem adnak lehetőséget arra, hogy a „vevő” meghatározza, mit szeretne. A „közösség érdekében” ki kell fizetni, hogy valaki az adott munkán tanulja ki a szakmát, ahelyett, hogy az adott feladatban jártas vállalkozót keresnének. Ez egyáltalán nem olcsó. Az sem vigasz, hogy a tapasztalatlan pályázó azért nyeri meg, mert nincs tisztában a feladat nagyságával és jól tönkremegy bele. Annak következményeit (jogi, anyagi, időbeli veszteség) is az a közösség fizeti meg, amelynek „érdekében” idáig fajult a helyzet.

58. Az összesített eredményt nyilvánossá kellene tenni, nem küldözgetni.
59. A jelenlegi építési szabályozás túl bonyolult, áttekinthetetlen és követhetetlen. Itt nemcsak a tervezésre, hanem az engedélyeztetési és kivitelezési folyamatokra is gondolunk. Rettenetesen széttagolttá lettek a tervezési és kivitelezési jogosultságok, szinte már egy szög beveréséhez is szaktervező és szegező szakkivitelező szükséges. A kéményseprők hatósági szerepét is át kellene gondolni, mert jelenlegi szerepük kis túlzással a megrendelők megkopasztására terjed ki, egy kémény beruházáson 3-4 szakvéleményt szereztetnek be feleslegesen. A tervezési díjak minimális szintjét törvényileg kellene meghatározni, az alávállalások elkerülése érdekében: hogy lehet, hogy az állam meghatározhatja a minimálbért, a jogi eljárások (pl. közjegyző) díját, és a kamarák nem érvényesíthetik kötelezően díjszabásaikat!?
60. Az építési bírságok rendkívül túlzóak és pontosításra, ill. kiegészítésre szorul a jelenlegi rendelet. A tervtől eltérő kivitelezés és az átalakítások során előforduló problémák eseteit részletezni kellene. Az építésfelügyeleti ellenőrzések a gyakorlatban szinte csak az adminisztrációs dolgokra terjednek ki. A tervezőnek ne keljen kötelezően egyeztetni a szakhatóságokkal, közművekkel és a kéményseprőkkel (tervezői nyilatkozat), de ez esetben viseljék is az ebből eredő következményeket (pl. a megbízói felé kártérítés).
61. - a beruházások pénzügyi szabályozásával
- a beruházások (tervezés, kivitelezés, projektvezetés) szerződéses kérdései
 - a beruházások beszerzési kérdései
 - szakmai jogosultságokkal rendelkezők vállalkozhassanak csak
 - a elszámolások és a kifizetések átfutási idejének csökkentése (maximum 15 nap)
62. A KET módosítása azért, hogy a módosított építési engedélyeknél, ne kelljen újra végigjárni az összes szakhatóságot, ha nem érinti a módosítás őket.
63. A kérdőíven adott válaszaimból is kiderül, hogy a finanszírozási, végrehajtási (tehát a rendfenntartási) lehetőségeket hiányolom és fájjalom. A társszakmai területek törvényi szabályozásában hiányolom az összhangot (pl: fogalmak mást jelentenek a lakás, társasházi, építésügyi területeken.) A szabályozásnál: pl. a reklámoknál együttes gondolkodás szükséges minden érintett szakmai területen, nem elég egy, pl. építésügyi jogszabály

módosítása, az összes vele együtt működő (mint az életben) területen együtt kell - és azonos irányba - szabályozni.

64. Az önálló építésügyi hivatal létrehozása, mely 30 éve vágyálma az érintett szakmagyakorlóknak.
65. Tűzvédelem kérdésköre.
66. Az OTSZ 288. §., ami az év törvényhozási szégyene. Sürgős felülvizsgálatára lenne szükség!
67. Tervezési díjak és átlátható verseny. A kamara ebben részt kéne vállaljon. Például fel lehetne tenni, hogy mely tervező mit tervezett az elmúlt 5-10 évben, áttekinthető formában, kötelezően egy kamara által üzemeltetett honlapra. Az év végéig lévő határidő kb. egy hasonlóan „átgondolt” szabályozásra elég. Bár az eddigi tapasztalatok alapján a szakma véleménye mit sem nyom a latban...
68. Kéményseprő és tűzoltó túlzott hatáskörét csökkenteni kéne, ma már nem az építész tervezi a házat, hanem az előbb említett hatóságok.
69. Az építészet és az építés megváltozott helye és szerepe a gazdasági-társadalmi-kulturális térben az elmúlt 20 év nyomán. Az ÉVM-től a Mohamed koporsójáig... Identitás és jövőkép... (hit) Magyarország... és a Világ.
70. A kamarai rendszer szabályozása: valódi érdekképviselet legyen, ne csak adminisztratív szerv, ha ez nem valósul meg - ne legyen kötelező a tagság.
71. 1.) A nagyobb tervező szervezetek irodáit mind eladta az előző két évtized kormányzati rendszere. Szerintem csupán ingatlanszerzési célból, valamint azért, hogy az építész társadalom ne állja útját a mohó ingatlanszerzési céljaiknak. Az építészet így nagyrészt INGATLAN témává degradálódott. A fiatalok bevezetése a gyakorlatba így megszűnt lehetőség lenni. Minden műszaki végzettség nélkül lehet „ingatlanbizniszt” folytatni. Ez kizárólag pénzmosás. Saját véleményem ez. Magyarországom szakmai végzettség nélkül lehet mindenféle szakmát igénylő tevékenységet folytatni a gyakorlatban, az arra jogosult

tervezők kizárásával.

2.) Kiviteli tervről sohasem beszél senki. Holott kivitelezéskor kötelező lenne. Elszaporodott a kontárság. Műszaki ellenőrzést politikai hatalom alá vonták kb. 18 éve. Helytelen. Mivel csak engedélyezési tervről beszél mindenki, tudni kell, hogy sok kibúvó van a megvalósítás során. Lehet, hogy bürokratikusán rendben van, de a valóságban nem. (Pl. egy falstukkó alkalmazásánál a kivitelezéskor nem az a meghatározó, hogy a tervező mit javasolt a tervben, hanem az, hogy a kivitelező kapcsolatai szerint mit tud a saját maga jutalékával betenni, és az minimálisan talán megfelel. A megrendelő úgy sem veszi észre, mert nincs műszaki embere.)

3.) Szerintem Magyarországon jelenleg is nagyon sokan megélnék az ingatlaná silányított építész szakmából. A leggazdagabb embereket nézve látható, hogy az ingatlan a vagyonszerzés alapja. Utólag ezen nem lehet változtatni szerintem.

4.) Egy építésziroda – pl. 2 személyes - fenntartására is kb. ugyanannyi pénz kellene, mint pl. egy városi háziiorvosi rendelőre. Azaz ~800 ezer - 1 millió Ft havonta, számításaim szerint. Ezt meg sem közelítik a lehetőségek jelenleg. A megélhetés a tét.

72. Energetikai rész kimaradt. A szabályozásba valamilyen korlátot kellene építeni, leginkább mert előzetes energetikai számításokból nem derül ki az engedélyező számára a kérelmező tervének minősítése. Tehát erre vonatkozóan szabályozás szükséges.

73. A jogosultságok a képzettséghez képest túlzottan kiterjedtek. Az összeférhetlenségek széles skáláját kellene szabályozni. A mennyiségi túlképzést le kell állítani. A tervhierarchia újragondolása szükséges (telekalakítási terv, beépítési terv, szabályozási terv, stb.) A településtervezési kérdéseket tervezői oldalról nem érinti a kérdőív, pedig szükséges lenne.

74. Közterületek építészeti minősége, rendszeres kötelező takarítása takarítógéppel legalább a kiemelt területeken, települések főbb utcáin, terein... És még lenne pár ötletem.

75. Az első fokú hatóság feladata legyen ténylegesen is az összes elérhető hatósági irat (pl. hivatalos helyszínrajz, tulajdoni lap, közműadatok) beszerzése, megtekintése webes felületen. Kötelező művezetés bevezetése (pl. 200 m² feletti épületek esetében).

76. A MEGVÁLTOZTATOTT SZINTTERÜLET FOGALOM NEMZETGAZDASÁGRA KÁROS VONATKOZÁSA

77. 1.) Szerintem, amíg nincs újra Építésügyi Minisztérium, amely minden szinten rendet rak a fejekben, addig nem lehet sikert elérni.
- 2.) Minden szinten tervezés-, kivitelezés-, műszaki ellenőrzés-, felelős műszaki vezetés-, engedélyezés, külön egyértelmű szabályozást kell létrehozni, oly módon, hogy a tapasztalat és korral együtt növekedhessen a jogosultság, így egy egészséges építésügyi társadalom épülhessen ki.
- 3.) Meg kell tiltani a KÖZTISZTVISELŐKNEK, hogy tervezzenek, kivitelezzenek, műszaki ellenőrizzenek, mert ebben az esetben már esély van a korrumpálódásukra, illetve a visszaélésekre!
- 4.) Az oktatás színvonalának jelentős mértékű emelése, illetve a fizetési kategóriák kialakítása oly módon, hogy csak abban az esetben kerülhessen valaki magasabb fizetési kategóriába, ha képzi magát.
- 5.) A jogszabályokkal nem a felelősség áthárítását kell elérni a tervezők irányába, hanem egyértelmű, tiszta jogszabályokat kell hozni a törvényalkotóknak, amelyből egy átlag állampolgár is kiolvashatja a rá nézve kötelező szabályokat!
- 6.) Az építés minőségének javítása érdekében minden építésre, bővítésre, stb... kiviteli tervet kell készíteni, amelynek szakmai alkalmasságáért a Tervező felel - anyagilag is! (Bármilyen kicsi a projekt, akkor is, és plusz ki kell dolgozni, hogy milyen kötelező terveket kell a különböző nagyságrendű kiviteli tervekhez mellékelni.)
- 7.) A tervezési díjak, mérnöki díjak élhető és elfogadható szintre hozása, oly módon, hogy a vállalat nem az ÉPÍTÉSZ végzi, hanem a KAMARA! A KAMARA ad árat, szerződik, de a MEGRENDELŐ választ! A kamara ellenőrzi a teljesítést, terveket, (elvi, engedélyezési, kiviteli terv, stb.), majd a fizetés után átadja a terveket az ellenőr pecsétjével a Megrendelőnek, aki fizet! A kamara leveszi a munkáért a 20%-ot, a maradék 80% a tervezőt illeti! A rendszer jó, mert az idősebb és tapasztalt kollégáknak is vannak folyamatosan ellenőrzési munkái, a többi korosztálynak is jó, mert van munkája! A kamarának a legjobb, mert rálátása van a tervezői minőségre, illetve jelentős bevételi forrásokhoz jutna, illetve nem lenne körbetartozás.
- 8.) Az állami megrendelések online módon történő versenyeztetése, amelyben a visszaélések kizárhatóak, és egy központi szervezet végzi!
78. Egységesíteni kellene egy csomó jogszabályt. Hosszú távra kell megalkotni jogszabályokat, hogy ne fél évente módosuljanak, így teljesen kaotikus állapotok alakulnak ki.

79. Az új energetikai „elvárások”, kérések kielégítése már új szerkezetek, anyagok használatát igényli. Ezek teljesen kimaradtak az eddigi szabályozásból. Pl. egy régi társasházra csak 10 cm hőszigetelés tehető, mert a jelenlegi előírások szerint már nem is lehetne bővíteni, pedig nemzetgazdasági szempontból is előnyösebb lehet egy ennél (akár jóval) vastagabb szigetelés.
80. Sajnos a kérdésekre egyértelmű válaszok nem adhatóak, azonban a kiegészítő sorok sokat jelentenek a kifejtéshez. Véleményem szerint a szakma szabályozása folyamatosan a bürokrácia csökkentése irányába hat, miközben a dokumentáció már kezelhetetlen méretű. A szakma önérvényesítő képessége pedig pont ennek ellentéte, már a doksiban csak a jogosultságra hagyatkozik, van avagy nincs jogosultság.
81. Az építési törvényeket hozzá nem értő jogászok a saját nyelvezetükön fogalmazzák meg, újra definiálnak fogalmakat, melyeket minden szakember ismer, csak ők nem. Szorosan hozzátartozik ehhez a szerzői jog, valamint az építészeti minőség kérdésköréhez a tervezési díj kérdése is, ebben is rendet kellene tenni. Véleményem szerint ezt illeték módjára kellene beszélni, melyből az állam levenné az „adót”, az építész megkapná az előre kikalkulált, akár államilag szabályozott részét, és nem lennének kifizetetlen építések, befizetetlen adó, megszűnne az árverseny, és a minőség pedig nőhetne... De ez utópia, mert szerintem nem cél a tiszta viszony...
82. A településeknél a HÉSZ hatályát a védendő magokra kellene korlátozni, és az ezekben mantraként ismételt elemek lényegét az OTÉK-ba áttemelni: települési értékvédelem, zöldfelületek védelme stb. A helyi elemeknél be kellene vezetni a települési mérnök (főépítész) döntési körébe tartozó ügyeket. Például nem a tető hajlását kellene általában megkötni 45 fokban, hanem azt, mit dönthet el egyedileg akár a mérnök saját bölcsessége, belátása szerint, saját felelősségére, akár kockázatára. Nagyon fafejű a szabályozás, az élet sokkal sokszínűbb. Józan felügyelet mellett vázlattevé alapján lehetőséget kellene adni az eltérésre: pl. a települési mérnök jóváhagyása mellett tervtanácsi jóváhagyás is szükséges. Általában meg kellene oldani a bővítés lehetőségét nem városiasan szűk beépítés esetén, ami a túlerőltetett szabadon álló beépítés esetében jelenleg szinte alig oldható meg. A szabadon álló épület a legrosszabb helykihasználású telket eredményezi. A másodfoknak döntenie kellene a vitás kérdésekben, határozattal. Van olyan tervem, amely negyedszer (!!!) van első

fokon, holott a másodfok leírta, hogy a „terv mindenben megfelel az építési előírásoknak” és hogy az első fok „jogszabálysértően” utasította el. A hatvannapos ügyintézés ebben az esetben éveket jelent (és nincs benne rosszindulatú szomszéd se!). A hatóságnak lehetőséget kellene adni konzultációra a tervezővel, és döntenie, kér-e tervzsűrit. El kellene választani „egy családi ház a szokott helyen és méretben” kérdéskör bonyolultságát az 1000 m²-es középületétől. Ybl egy alaprajzot és egy homlokzatot adott be egy épületről az elbíráláshoz: ennyivel ma nem bonyolultabb a helyzet. Az energetikai számítás beszédesebb, mint a szerkezeti számításé volt. Teljesen felesleges bármilyen nyilatkozatot aláíratni a tervezővel: azt kellene jogszabályba leírni, hogy a terven szereplő aláírása azt jelenti, hogy a terv az előírásoknak megfelel és semmi más nem kell. És azt is le kellene írni, hogy UGYANAZON a terven a kivitelező aláírása is azt jelenti, hogy eszerint építi a házat és egy záradék hiányzik már csak innen, amelyben a tervező visszaigazolja a használatbavételhez, hogy így is történt. 1000 m² alatt felesleges szakhatóságokat bevonni: legyen az ügyintéző felkészült (!), és a hatósági munka ezzel hatékonyabb volna! Az ügymenet két nap alatt (!) lebonyolítható volna, ha nem kell tervtanács. Több helyi szaktudás és kevesebb (szűk látókörű) szakértő kellene. Alacsonyabb szintre kellene adni a döntéseket: szubszidiaritás! Európai alapelv. A tervezői jogosultságot 500 m²-nél kellene bekorlátozni, de a családtag részére akár nem építések is tervezhetnének, pl. statikusok, de ugyanolyan pályán végigtolva a bírálatot. A hatóságnak jobban elé kellene mennie a jogszabályok betarthatóságának, megismerésének és betartásának és csak végső esetben büntetni. Az a jogszabály, amelyet nem tud egy átlagosnál kissé butább ügyintéző is fejből betanulni törlendő, mert a lakosságtól ennyi sem várható el. Ugyanis kontra-produktív! **LEGYEN MEGTANULHATÓ A TERJEDELME!** Integrálni kellene bele az összes tűzrendészeti és egyéb nem épületspecifikus előírást, azokból is kiszórva a sok teljesen felesleges komplikációt! Jelentősen csökkenteni kellene a KSZT-k szabad döntési körét. **ÉRTÉKÁLLÓ JOGSZABÁLYOKRA VAN SZÜKSÉG**, nem „karbantartásra”. Hogyan lehet 3 évre szóló jogszabály alapján 50 évre épületet tervezni? A vezető tervező feleljen mindenért, ne legyen idegen (statikus, gépész, tűzoltó?,) stb. a rendszerben! Az legyen a tervező dolga, felelőssége, hogy bevonja-e! Ma kötelező egy kutyaól tervezéséhez statikus és tűzoltó bevonása. Van olyan, aki szerint ez normális? Minden tervezői tévedésért feleljen a szakmai kamara. Ez látszólag túlzás, de a kamara nyilvántartja és ismeri tagjai felkészültségét, és biztosítást is köthet. Maga korlátozhatja ugyanis a kollégák szakmagyakorlását, így a szakmai kontroll is természetesebb volna. Egyben hatósági árszabályozásra is szükség volna, hogy a minőség versenyezzen, ne az ár.

83. Az építési engedélyezési eljárás bürokráciai útvesztő. Már a legegyszerűbb esetekben is megszámlálhatatlan, folyamatosan változó jogszabályok halmazát kell betartani, amit minden ügyintéző másképp értelmez. Egyszerű esetekben egyszerűsítés szükséges. (Példa: egy panellakás tartószerkezeti falában 1 m²-es nyílás kivágásának engedélyezése estén az eljárási rend és beadandó dokumentumok ugyanazok, mintha most építenénk egy új középmagas épületet.) Az egyszerű átalakítások esetén a túlszabályozás következtében elszaporodtak az engedély nélküli kivitelezések, ami senkinek nem érdeke.
84. A tűzvédelmi szabályozás gyakorlatban alig betartható, a beruházók érdekeit súlyosan sértő előírásokat tartalmaznak. (Példa: tűzgátak kialakítása a tetőn; minden rétegsor minősítése tűzvédelmi szempontból, változás esetén a minősítés nem érvényes (akkor is, ha tűzvédelmi szempontból közömbös a változtatás); tűzvédelmi szakértők alkalmazása minden esetben (felesleges és költségnövelő); olyan tűzvédelmi szabályozás kell, ami értelmezhető a felhasználó (= tervező) számára.
85. Biztonsági és egészségvédelmi terv készítése a kiviteli tervhez (a kivitelező ismerete nélkül) szintén egy felesleges előírás, ami költséget növel, mivel a kivitelező kénytelen egy rá vonatkozó újat készíttetni, így az első többnyire nem is kerül felhasználásra. (Példa: többszintes lakóépület (régibérház) bontása esetén kötelezték az épületet kezelő vagyongazdát, hogy készíttesse el a kiviteli tervet, a biztonsági és egészségvédelmi tervvel együtt. Egyiket sem használták fel, de több százezer Ft-ot fizettek ki érte (közpénzből).
86. Műemlék helyreállítás gyakorlati problémái, támogatási rendszer, lehetőség szerint műemléki többletköltség fogalmának bevezetése, anyagi keretek megteremtése és szigorú szakmai bírálata: ha az értékvédelem sérül, a támogatás csökken vagy elvész.
87. A tervezői felelősség már nagyon körülhatárolt. A kamarai, tervtanácsai, zsűrizési, önkormányzati felelősség fogalmát, pontosabban gyakorlatát is be kéne vezetni.
88. Egy tervezési feladaton legtöbb munkája az építésznek van, de a jelenleg hatályos jogszabályok szerint rengeteg szakértőt kell alkalmaznia. (Részben a bonyolult, vagy elbonyolított részterületek, részben a kötelező szakértői, stb. jogosultságok miatt). A gyakorlatban az utóbbi években szükségessé vált tervfejezetek díját a saját munkánk

honoráriumának rovására kell elvégeztetni. (És persze a kamarai ajánlás szerinti díjakra a válasz: „bizza meg magát a kamara!”)

89. A szakma jogi túlszabályozása, és a jogszabályok folyamatos változásai azt eredményezik, hogy a gyakorló tervezők nagy része azt sem tudja, hogy milyen szabályoknak kell éppen megfelelnie, amikor tervez.
90. Sok életszerűtlen adminisztrációt nyomtak rá az építészekre (pl. hulladék-kezeléssel kapcsolatos adatlapok, minősítésekről való nyilatkozat engedélyezési terv szakaszban). Ezek fontos kérdések, amik nincsenek megoldva azzal, hogy a tervezőt rákényszerítik, hogy hazudjon valamit. Ezzel max. kipipálva vannak ezek a kérdések, megoldva nem.
91. Az alacsony tervezői díjak! - a kamarai díjszabás nem érvényesíthető, pedig addig, amíg nem kell megfizetni rendesen a tervezőt, presztízse sem lesz. Amíg meg nincs presztízse, nem is érzi úgy senki, hogy megérne fizetni neki.
92. Az építőipari terület, épített környezet fontossága miatt egy önálló minisztériumra lenne szükség építész-, vagy építőmérnök irányítása mellett. Az ingatlanfejlesztésénél nem engedném különböző szakirányú végzettségű személyek, vállalkozások tevékenységét. A lakóépületek fejlesztésénél csak építész-, illetve építő szakirányú és tulajdonosi háttérű vállalkozások tevékenységét engedném meg. A szintterületi mutató és az építménymagasság számítása a legfontosabb, hisz a mai gazdasági válságban lehetséges, hogy a 2008-as szeptemberi OTÉK módosítás a legfőbb bűnös. Azaz több terv, több beruházás és több kivitelezés, több munkahely lenne egy jól érthető és fejlesztéseket támogató jogszabályi háttérben.
93. A építészeti és műemlék-helyreállítási tervezés során az engedélyezési eljárásban résztvevők, a tervtanácsok, zsűriek tagjait - magasabb díjazás mellett - sokkal szigorúbb kritériumok alapján lenne ésszerű kiválasztani. Így csökkenhetne a szakmai inkompetencia, gyakorlatlanság, netán a korrupció miatti rossz döntések és ezek következményeként a rossz épületek száma. Ha megfelelő időtartamú és többirányú szakmai tapasztalathoz kötnék a döntéshozó székekbe ülés jogát, ritkábban fordulhatna elő az (ami ma szinte mindennapos tervezői tapasztalatom), hogy hatalmi pozícióból ostobaságokra kényszerítik a szakmailag felkészületlen és a tervezésben teljesen járatlan hatósági alkalmazottak a rendszerint sokkal

tapasztaltabb (gyakran több évtizedes tervezői gyakorlattal bíró) és rátermettebb (azért lett tervező és nem előadó, mert ehhez volt/van tehetsége) tervezőt. A megoldást a magasabb díjazás melletti, sokkal szigorúbb alkalmassági szűrésben látom.

94. A tervezői jogosultság szabályozását korrigálni kell. Például van már olyan építési tevékenység (pl. medence építés), amelynek van olyan kategóriája, ami nem engedélyköteles, viszont erre a nem engedélyköteles tevékenységre nem terjed ki az É3 kategória tervezői jogosultsága. Szankcionálni kellene az Épületenergetikai Tanúsítást. Jelenleg hiába kötelező, ezt nem kéri semmilyen Hatóság, semmi szankció nincs arra, hogy ha valaki nem készített el. Épületenergetikai tanúsítás (2006-os TNM) felülvizsgálata.
95. Nagy gyakorlattal rendelkező (pl. 30 év összesített szakmai gyakorlat feletti) idősebb tervezők, vagy szakértők esetében kerüljön bevezetésre a „védett kor” fogalma, ami mentességet jelentene minden anyagi kötelezettség, kamarai díjak, kötelező fizetés továbbképzések és általában minden zaklatás vagy státuszvesztéssel történő riogatás alól, lehetőséget adva kutatásra, elemző, tudományos munkára, alkotó gondolkodásra.
96. 1.) A SZABVÁNYOK kérdése. Az én alapelvem az, hogy mivel a szabványok alkalmazása nem egyéni (s főleg nem tervezői) érdek, hanem állami érdek, az állam adja ide nekem, mint felhasználónak ingyen (internet-letöltés pl.), max. egy méltányos, a piaci ár kétszeresénél nem magasabb másolási díjért (most annak sokszorosa egy-egy oldal). A szabványosítás legyen sokkal erősebb állami kontroll alatt!!!
- 2.) TÚLSZABÁLYOZOTTSÁG: mind a tervezésben, mind a kivitelezésben - s ráadásul áttekinthetetlen, gyakran alig hozzáférhető módon. Ha a jelenlegi helyzet maradna, feltétlenül indokolt lenne egy új nagy sárga könyv (1960-as évekbeli BERUHÁZÁSI KÓDEX-hez hasonlóan). Gátat kell szabni annak, hogy a tudósok (legyünk jóindulatúak) csak a pénzhajhászás miatt egyre másra bonyolódnak bele „illetlen” dolgokba. Pl. építómester-képzés az egyetemeken fiatalok részére. MAJD - ha lesz - kellő gyakorlata, akkor lehet tárgyalni arról, hogy mester lehet-e egyáltalán. Úgy, mint pl. a harmincas években. Akkor volt tekintélye az építómesternek. Ma nincs, legalábbis az én szememben. A suttyó, ráadásul az általános műveltség területén igen-igen fogyatékos technikus, üzemmérnök, de még a mérnök is sok esetben, ne lehessen 40 éves korában építómester!!! Vagy pl. a szabványok esetében. Nem fordítják le a (sajnálatos módon velünk egyelőre megegyeztetett) EU-szabványokat, amelyeket az MSZT szerintem teljesen törvénytelenül

ANGOLUL!!!! adott ki, hanem igen szép pénzekért előadásokat tartanak arról, hogy nekem, mint tervező alkalmazónak mit is kell tennem az angol nyelvű szabvány alkalmazása ügyében. Igen kíváncsi lennék arra, hogy egy esetleges peres eljárásban mit szólna egy bíró ahhoz, ha arra hivatkoznék, hogy XY tanár úr mondta az ZW éttermi előadásban, hogy így-meg úgy van... Nem kívánom megélni...

3.) TERVEZŐK DÍJAZÁSA: az építészt mostanság úgy-ahogy elfogadják, mert tudják, nélküle nincs engedély... De a szakági tervezőkkel már gond van. Az az építtető aki pl. megépít egy 30-50 milliót érő (s kb. annyiba is kerülő...) épületet, sajnálja a kiviteli terv tervezési díját a statikustól, mert a kőműves jobban tudja felkiáltás érvényesül... Arra a kérdésre, hogy a telek megvásárlásakor az ügyvédnek adott 2-3%-t nem tartja-e méltánytalannak, az általában viszonylag kicsi, s gyakorlatilag anyagi felelősség nélkül végzett munkáért, az a válasz, az kell, s ennyi az ára (nyilván, hiszen a kőműves ezt nem tudhatja, legalábbis jól elintézni...) Most valamit javult a helyzet annyiban, hogy a magát szocialistának nevezni merő volt kormányzat kivitelezéssel kapcsolatos rendelete (amit az új kormány sem kifogásol, olyannyira nem, hogy a volt kormány építésügyért felelőse most is az építésügyért felelős...) a viszonylag szűk körben előírt kiviteli tervdokumentációkat megköveteli, durva büntetések terhe mellett... DE: itt is van ám érdekesség. Ha az ellenőr jön (általában ELŐRE!!!) bejelenti, akkor sürgősen csinálni kell egy-két vasbeton-részletrajzot, hogy kipipálhassák, megvan! Ha nem jön, a tulaj megnyerte a kiviteli tervdokumentáció legalább csökkentett díját!!! Hogy aztán a kivitelezett mű jó-e, az ezen a szinten a közreműködők körében senkit sem érdekel, ráadásul a kötelező szavatossági idő is igen rövid. (Élő példám: amikor a kivitelezőnek ezekről egy kis fejtágítást tartottam, a válasz igen egyszerű volt: hol leszek én már akkor, amikor esetleg baj van, a szavatossági időn túl persze... bár sokszor azon belül is van ám). Megoldás: jól meghatározott körben az építési engedélyezési eljárásban - a jogerőre emelkedés előtt - a statikus kiviteli dokumentációt be kellene nyújtani.

4.) SZAKKÉPZÉS: a jelenlegi középfokú - pláne ha a tanár lelkiismeretes - még csak-csak elmegy. De a felsőfokú képzés liberalizmusa (v.ö. bolognai elv) parttalan, a hallgató felelőtlenségére utazik. Minél több hallgató, minél gyorsabban, s természetesen ezután a tanár (egyetem) részére a minél nagyobb pénz. Az a tapasztalatom, hogy a kezdő mérnökök csak egy kis része jól képzett (elvi síkon), de a többségnek csak a diploma kell. Mivel megszűntek (pontosabban alig-alig vannak) azok a korábbi műhelyek (tervező vállalatok, érdemi nagy kivitelezők), ahol a szakmát a gyakorlatban lehetett tovább úgy megtanulni, hogy az elméleti képzésre életrevaló támogatást kaptak, a szakma kezd elsilányulni. A

viszonylag jól képzett mérnök is inkább hadovál, s nem alkot!!! (mert nincs meg hozzá a kellő gyakorlati ismerete). Valamilyen módon a szakmai kamaráknak kellene ez ügyben jogot és lehetőséget adni, pl. jobban korlátozni a tervezői-kivitelezői jogosultságot. (Tegnap voltam egy építkezésen, ahol a kb. 40 éves technikus nem tudta a tervet jól értelmezni. A terv jó volt, csak fejtetőre állítva próbálta elolvasni. Sokszor hiába az egyszerű tervezői instrukció, ő direkt másképp - inkább rosszul - csinálja, mert azt szokta meg.)

97. A FŐÉPÍTÉSZEK ÉS AZ ELSŐFOKÚ HATÓSÁGOK VEZETŐINEK KELLENE MAGAS SZINTEN KÉPZETTNEK LENNIÜK. SAJNOS EZEN A TERÜLEETEN NAGYON SOK KEDVEZŐTLEN TAPASZTALATOT SZEREZTEM, KÜLÖNÖSEN A VIDÉKEN.

98. Tűzvédelmi, energetikai, kéményseprő és akadálymentesítési előírások sokszor felesleges túlszabályozása olyan többletterheket ró a befektetőkre, amelyek semmiképpen sem szolgálják az épített környezet minőségi javulását! Építésügyi intézmény és az engedélyező hatóságok közötti kommunikáció hatékonyságának fokozása, ezzel a beruházási kedv fokozása. Építészeti tervek műszaki leírásának felesleges sok száz oldalának megsokszorozódása, a tervlapok számának változatlanlansága mellett nem emelte az építészeti minőséget az elmúlt évtizedben sem, így talán át kellene gondolni annak feleslegességét.

99. Szükséges a szakmai kamara korszerűbb és aktívabb közreműködése. Az építész szakma ma mélyponton van, és nem csak az építőipar pangása okán, hanem a szakma megítélése kapcsán is. Jó lenne, ha az előírányzott kamarai díjszabások valóban a valóságban elkérhető és behajtható (!) összegeket takarnák. Jelenleg teljesen általános, hogy a megbízó az egyébként is nevetségesen alacsony tervezési díjből alkudozik, nem fizet előleget, visszatart egy összeget az építési engedély megszerzéséig, vagy netán fizetés nélkül távozik. Pedig a masszázskádja vagy a tolóajtója többszöröse a tervezési díjnak... Jó lenne, ha olyan jogállammá alakulnánk, ahol ezek elképzelhetetlenek lennének. Mindez persze alapvetően erkölcsi kérdés, de a jognak is volnának lehetőségei.

100. Szerzői joggal rendelkező tervező felkutatására milyen módszerek elfogadottak? - amennyiben az új építész nem találja meg az eredeti tervezőt.

101. - Az építési engedélyezési-, a kivitelezés irányítási-, és az építés felügyeleti eljárások túl bürokratikusak és elmaradnak a kortól. A szabályozásban nincs sehol átgondolt előírás a számítástechnikai eszközök és csatornák használatát illetően. Például:
- az építési napló számítástechnikai úton történő vezetésének lehetősége.
 - papírhalmaz nélkül benyújtható tervpéldányok lehetőségét kellene megteremteni az engedélyezési és szakhatósági eljárásoknál.
 - Az építésfelügyeleti bírságolásban nincs tolerancia (volt, jó volt, megszüntették). A jogalkalmazók ügyfélidegen jogértelmezésének következményei súlyosan sértik a jobbiztonságot.
102. Az építéssel és környezetalakítással kapcsolatos jogszabályok szanaszét vannak szórva, még az egyes témákhoz kapcsolódó szabályok sem mindig szedhetők össze egy helyről. (Ez legfőképpen a rendeletekre igaz.) A fogalom-meghatározások használata - talán éppen ebből adódóan - nem következetes, a preambulumban, mellékletekben összegyűjtött fogalmak nem mindenhol szerepelnek. Szükség volna egy olyan strukturális átalakításra, ami azt teszi lehetővé, hogy jóval kevesebb rendeletben legyen összefogva ez a kavalkád. Ez hosszabb jogszabályokat eredményezne, de jobban áttekinthető fogalomhasználatot (kevesebb fogalomtár, amit könnyebb korszerűsíteni), kevesebb nehezen követhető hivatkozást kapnánk cserébe. Középületek esetében kötelezővé tenném a szakképzett belsőépítész alkalmazását, vagy belsőépítészeti tervek elkészítését már az engedélyezési tervekhez. A tervező építész vagy belsőépítész végzettségű lehessen. Vissza kell állítani a belsőépítészeti jogosultságot. Műemlékek esetében ez hatványozottan fontos, ott több éves szakmai gyakorlat, vagy szakirányú továbbképzés legyen szükséges!!! Az iskolai környezettudatos oktatásba az építészetet is bele kell venni. Ha egy újságban cikk jelenik meg arról, hogy átadtak egy épületet, ne csak a kivitelező neve szerepeljen, hanem a tervező is, hiszen az épület az ő szellemi terméke!!! Ez nagyon fontos lenne a szakma elismertségéhez. Jaj de sok van még....!
103. Az egész építésügyi jogszabály-rendszer deregulációjára van szükség, az értelem mentén. Például a biztonságtechnikai- és életvédelmi terv (a korábbi munkavédelmi műleírás) terjedelmében horror, két-háromszorosan meghaladja az építész műleírás egészét. Minden dolgozó minden mozdulatát leszabályozza, örület.
104. Településrendezés, városfejlesztés.

105. - A kamarai díjszabást kötelezővé kellene tenni, a gazdasági versenyhivatalt, ahogy a többi sóhivatalt is, megszüntetni.
- kötelező kamarai díjszabás (ami ma ajánlott), (ha valaki aláígér kamarai kizárás)
 - nagyobb hatalmat az építész kamarának, hogy meg tudja védeni a tagjai érdekeit.
 - OTÉK és más törvények szinkronizálása, ellentmondások kiszűrése
 - építési engedélyeztetési folyamatok és bürokrácia radikális csökkentése és egyszerűsítése.
 - engedélyezési tervdokumentáció mennyiségének radikális csökkentése és egyszerűsítése.
 - tervpályázatok, tervsűrűk, engedélyezési eljárások folyamán az olyan munka radikális csökkentése és egyszerűsítése, ami nem termel az irodának bevételt. (Például kevésbé részletes tervek, egyszerűbb dokumentációk kérése bizonyos döntésekhez. Energiatudatosság és tehermentesítés kéne a munkában és a bürokráciában is, hogy a befektetett munka és felelősség arányba kerüljön a lehetséges anyagi- és erkölcsi elismeréssel.
106. A családi ház tervezés kérdésköre. A válság leépítette a közepes és nagy építészirodákat, és millió tehetségtelen, gyakorlatlan építész akar családi ház tervezésből megélni. A tervezési díjak és a tervek színvonala hihetetlen alacsony. Másik a TERVEZÉSI DÍJ. Harmadik a megrendelői nemfizetés szankcionálása. Negyedik a típustervek és a szerelt házak kérdése.
107. Elsőként említeném, hogy szerettem volna a településtervező / településmérnök / várostervező akármelyik opciót kiválasztani a szó angol Urban Planner / City Planner értelmében és nem pedig az Architect vonalon, de megint belefutottunk az építész/szakági tervező nomenklatúrába... Másrészt tudnátok hasonló kérdőívet összerakni az Étv.-ről is? Hogy kapásból javasoljak témákat is: a törvény nem biztosítja a folyamatokban résztvevő szakhatóságok érdemi feladatvállalását. Kedvenc válaszom például egy Étv. 9. paragrafus-beli megkeresésre: „A alapján a következő szakhatósági állásfoglalást adom.” Ja, a pont után nem következik semmi. - Köszöni nagyon hasznos volt, így már simán nem veszem figyelembe azokat a szempontokat - lévén nem értek hozzájuk - amire a Te szakterületednek kéne vigyáznia. A tervek készítéséről helyben szokásos módon történő értesítést is kifejezetten imádom, nyilván mindenki tapasztalta mennyire hatásos módok ezek. Azért azt úgy előírnám, ha másképp nem, egy útmutatóban - önkormányzatok és polgármesteri hivatalok számára, hogy minimum a saját honlapjukon biztosítsanak helyet véleményekre,

megjegyzésekre. Hogy megértsék, válaszolni kell a megjegyzésekre, mert különben senki sem fog odaírni. A tervező is blogolhatna, mondjuk heti szinten összefoglalhatja, hogy mi történik. Végül is ti is összehoztátok ezt a kérdőívet és működik! :) A nyomtatott sajtóban való megjelenés vagy kiplakátolás pedig kistelephelyen mondjuk effektív, viszont a büdzséhez képest drága, míg egy budapesti kerületnél pedig minimum országos szintű napilapok helyi mellékletében kéne megjeleníteni és/vagy akár BKV megállóbeli plakátokon a tervezési terület közelében. Nyilván ügy és változtatás mélységétől függően. Ja, és arra is szuper lenne egy útmutató kézikönyv - de képekkel együtt ne több mondjuk 15 oldalnál, hogy mi a fenének vonjunk be civileket és magánembereket a város menedzsment napi szintű munkájába + a tervezési folyamatokba. Itt leginkább politikus-felvilágosításra gondolok a „miért” témájában és szakember tréningre a „hogyan” területen. Ja, hogy a kézikönyvek hogyan függnék össze az Étv.-vel? Mondjuk segítenek kitisztítani a semmitmondó megfogalmazásokat, és „Jó Példa” állításával kézzelfoghatóvá teszik azokat.

108. További, az építésügyet valóban „szabályozó” jogszabályokkal kapcsolatos kérdések...(amiket sajnos az építészek nagy része nem is ismer, tisztelet a kivételnek, pedig erősen érinti őket: 1997. évi LXXVIII. tv., 193/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet, 37/2007. (XII. 13.) ÖTM rendelet... stb.)
109. Építészek továbbképzése és képzési lehetőségeik...
110. Továbbra is feszegetni kellene az építész kamarák témakörét (hatáskör, kötelező díjszabások stb.), ami rohadt érzékenyen érint mindenkit a szakmában.
111. További érzékeny téma lenne a „tervezői nyilatkozat, avagy az építész felelőssége a tervezés során”. Lehet, hogy kapnánk hideget és meleget egyaránt... :)
112. Főkertész
113. Az építész kamara szerepe a szakmai közéletben. A tervezési jogosultság kérdése.
114. Az engedélyezési eljárás túl bonyolult, összevissza változik. Volt időszak, amikor a kerítésterveket is előre egyeztetni kellett a tűzoltókkal, most nem engedély köteles. Rengeteg olyan dolgot kell igazolni, amit a hatóságnak elvileg tudni kellene

(közműellátottság) vagy nem képes ellenőrizni. Az energetikai tanúsítvány sem hülyeség, csak felesleges kötelezővé tenni. Nyilván a piacon jobban értékesíthető egy minősített épület.

115. Általában erősíteném a közérdek szerepét a magánérdekkel szemben az építésügyben. Bővíteném az előírások esztétikai lehetőségeit (anyaghasználat, bizonyos díszítések tiltása, színek szerepének növelése). Megkönnyíteném a kisajátítások lebonyolítását, erősíteném a szankcionálás eszközeit (bontás, kötelezés). A korábban kialakult városképi problémák megoldhatóságát segíteném. A tervezési díjakra etikai szabályozás kellene, ha már kötelezően betartatni nem lehet őket.
116. Nemzeti Építészetstratégiai Irányelvek kidolgozása és politikai elfogadtatása, majd betartatása és 5 évente történő felülvizsgálata.
117. A tervező aláírási (vétó) joga a használatbavételi eljárásban. Minimális tervezési díjszabás jogi hatályba léptetése. A közbeszerzési eljárásban a legalacsonyabb és legmagasabb ár automatikus kiejtése. A szabályozási terveket a helyi önkormányzat készítse, ne az ingatlanfejlesztő. Energiatudatos épületek érdemi kedvezménye (eljárási idő csökkentése, adó, illeték, kedvezményes hitel, stb.) Az építési engedély szakági eljárásainak egyszerűsítése, az eljárási idők csökkentése, konkrétabb behatárolása. OTSZ nagy mértékű újragondolása, főlősleges túlszabályozás megszüntetése (a homlokzati tűzterjedési „hungarikum” megszüntetése, füstmentesítési szabályok normalizálása, menekülési útvonal túlszabályozásának megszüntetése, stb.) GMBSZ főlősleges túlszabályozásának megszüntetése (pl. sárga gázcső, mint jellegzetes városképi elem megszüntetése, helyette DIN szabvány). Elektromos légvezetékek településen belüli megszüntetése.
118. Az építési engedélyezési munka fő vonalát jelenleg a 37/2007. ÖTM rendelet, valamint a 193/2009. Korm. rendelet szabályozza. Kezelhetőbb lenne, ha a kettőt egységbe foglalnák.
119. Az építésigazgatási rendszer bürokratizmusának megszüntetésével, a nyugati világhoz hasonlóan az építészt kellene az építési folyamat középpontjába állítani (aki Madách szerint látja az egészet), nem pedig az építészt a folyamatból kvázi kizárni, aki legfeljebb arra legyen jó, hogy más szakmai szereplők elfuserált tevékenysége után a

fennmaradási engedélyterveket kiizzadja, elkészítse. Az építésigazgatásban a korábbi tervező szerzői jogának érvényre juttatását adminisztratív eszközökkel biztosítani kellene. Az építésigazgatást az Önkormányzatoktól (elsősorban az összeférhetlenségek miatt) Kormányhivatalokba (Építési Hivatalokba) kellene áthelyezni. A polgármester, a testület egyes tagjai - a jegyző munkaadójaként - ne szólhasson bele egy-egy konkrét ügybe, ők a Rendezési Terven keresztül irányítsák a település fejlődését. (A főépítési, tervtanácsi tevékenységet az építésigazgatásból ki kell zárni). A kamarai törvény fegyelmi eljárási részét egyszerűsíteni kell, a fegyelmi eljárási szabályok megalkotását magára a Kamarára kellene rábízni, elkerülendő a bíróságokon a hosszú éveken keresztül húzódó fegyelmi ügyeket.

120. Meg kell szüntetni a lényegében árversenyre épülő közbeszerzési törvény és az árversenyben való észvételt tiltó kamarai pályázati törvény közötti ellentmondást! Arra van szükség, hogy egy épület létrehozását célzó közbeszerzési pályázat értékelésekor a pályázat szakmaisága, a pályázó referenciái a megajánlott pénzügyi kondíciókkal azonos súlyú, meghatározó értékelési szemponttá váljanak.
121. Az építési engedélyezési eljárásban résztvevő szakhatóságok és közműszolgáltatók elszomorító és felháborító, a jogszabály adta korlátlan és szankció nélküli jogaik visszaélészerű gyakorlása.
122. A vizuális kultúra megalapozása és abban résztvevők tiszteletének helyreállítása az oktatásban a rajzi és vizuális elemek szerepének növelése (óvodától kezdve).
123. A közbeszerzési pályázatok hatása az építészeti minőségre.
124. Az építésüggyel kapcsolatos összes törvényt egységesíteni, leegyszerűsíteni, átláthatóvá tenni. Az építés hatósági engedélyezési eljárást leegyszerűsíteni, hogy az ügyintézési határidőt a törvényes keretek között lehessen tartani, és ne kelljen 8-10 hónapot, rosszabb esetben akár 1-2 évet várni egy engedélyre.
125. Építész tervezői díjak szabályozhatósága, egységesítése. Építésigazgatás teljes reformja. Kamarai profil megtisztítása a jogosulatlan szereplőktől.
126. Az építési engedélyezési eljárásban dolgozó hatósági ügyintézők képzettségi

színvonala nagyon nem megfelelő. Sok esetben az építész tervező olyan személlyel beszélget és olyan véleményének van kiszolgáltatva, akinek a szakmai képzettsége még hatósági szempontból is messze az építész tervező képzettsége alatt van. A jogszabályok ismeretében való jártasság is gyakran kivetnivalókat hagy maga után a hatósági ügyintézők részéről. Fontosnak tartanám ennek valamilyen szintű, de nagyon erős kontrollját. Külön kiemelném, hogy sok esetben a hatósági ügyintézők határozatlansága, illetve képzetlensége jelentős mértékben hozzájárul ahhoz, hogy egy engedélyezési eljárás elhúzódjon. A mi praxisunkban gyakori, hogy egy építési engedély megszerzése fél évig tart és bizonyos esetekben előfordul, hogy az egy évet is átlépi az ügyintézési idő. Ebben az időszakban elsősorban az ügyintéző részéről elfelejtett, különböző szakhatóságok megkeresése, hiánypótlások, majd a hiánypótlások lezárása után újabb hiánypótlások felfedezése és azok abszolválása történik, szinte vég nélkül. Tenni kell valamit annak érdekében, hogy az építész tervezőt az ügyfelei ne nézzék tehetetlennek, hozzá nem értőnek, hiszen az ügyfél az elhúzódó eljárásból sok esetben azt a következtetést vonja le, hogy a terv hibájából fakad a hosszú eljárási idő, bár ez önmagában is képtelenség, hiszen ha hibás is a terv, kijavítása gyorsan történik, semmiképp sem tarthat fél évig vagy akár egy évig.